

NR. 17

TALV 2004

CURARE

EESTI ARSTITEADUSÜLIÕPILASTE SELTSI AMETLIK HÄÄLEPAEL

Tere!

Lugu siis selline, et käes on uus aasta. Loodetavasti kasutasite oma jõuluvaheajaga ikka puhkamiseks ning kellelgi ei tulnud pähe sisustada oma "vabasid õhtupoolikuid" immunoloogia, patofüsioloogia või sisehaigustega, või vähemalt ei seganud need valgest memme valmistamist ja piparkoogidki on nüüd ehk otsas.

Mul on hea meel et "Curare" on pika ootamise järel jälle ilmunud — huvitavat lugemist on nii Seltsi ja liikmete tegemistest, kui ka varia teemadel. Varasem artikkel jõudis toimetusse

juba kevadel, hilisemad hiljuti, seega saate teada ennekõike suvistest ja sügistest tegudest ja mõtetest.

Nagu mõnigi terane silm või kõrv on teada saanud, on "Curare" väljaandmist asunud vedama uus toimetaja ehk siis mina. Uudishimulikele tahan teada anda, et "Curares" ei tule tohutuid ja alusjuurteni raputavaid muutusi, vähemalt pole neid plaanis. Küll on aga teada, et iga üllitis on natuke oma tegijate nägu, eks siis muutu "Curaregi", nii hoo pealt ja salamisi. Loodan, et veel paremaks ja huvitavamaks. Igatahes oota-

vad rakendamist mõned ideed, mis küll osaliselt saadud mõne aasta vanuste "Curarede" sirvimisel.

Eks siis aasta toob selgust, kui paljud ilusatest lootustest täituvad.

HEAD UUT AASTAT!

Reigo Reppo,
rere@ut.ee,
peatoimetaja

Sisikond

Toimetus lk. 1

Uued tegijad lk. 2

Turvaliselt täiskasvanuks lk. 2

AM Hollandis lk. 3–4

BFC Vilniuses lk. 4

Eakate jalutuskäik lk. 6

Massid ja võim lk. 6

Fantastika *versus* fantaasia lk. 7

Vanamemme heietused lk. 8

"Curare" toimetus:

Reigo Reppo,
rere@ut.ee,
toimetab päid

Kristi Kajak,
krissu@tdl.ee,
"Curare" pensionär

Kadri Lill,
lilleke8@ut.ee,
vaikib

Marek Prits,
Max.sokrates@mail.ee,
virtualiseerib lehte

Mart Eller,
meller@med.ut.ee,
vaikib

Uued tegijad

1. Miks sa sellele ametipostile kandideerisid?
2. Mida sa loodad EAÜSist saada?
3. Kuidas plaanid oma töögruppi/ametiposti edendada?

Vastab vastvalitud EAÜSi asepresident siseasjade alal **Mait Altmets**:

1. Leidsin endas jõudu ja tahtmist Seltsi asjadega tegeleda ning anda ka oma panus. Ma olen tegelikult juba ammu tahtnud olla aktiivne liige ja nüüd tekiski võimalus.

2. Kindlasti saan juhtimiskogemuse (Selts on vast ainus koht, kust seda on õpingute ajal võimalik saada) ja arendada organiseerimisoskust. Lisaks sellele kindlasti häid sõpru ja tuttavaid, kellega ka tulevikus midagi koos teha.

3. Kindlasti täidan ma ametikirjelduses antud kohustusi, veel tahaks suurendada liikmete arvu ning tõsta kõigi (nii arstiüliõpilaste kui ka teiste) huvi Seltsi tegemiste vastu.

Vastab uus Rahvatervise töögrupi juht **Mari Poola**:

1. Kandideerisin tegelikult töögrupi eelmise juhi ja ka teiste töögrupi liikmete survele. Tegelikult ka selle pä-

rust, et saada rohkem uusi kogemusi ja õppida suhtlema erinevate elualade inimestega, erineva taustaga laste ja noorukitega ning organiseerimist.

2. Loodan, et saan vanematelt olijatelt palju õppida, nendega kogemusi vahetada. Samas loodan teha rohkem koostööd teiste töögruppidega ja ka Seltsi lihtliikmetega.

3. Kavatsen jätkata ja mõnel juhul ka taaslustada töögrupi traditsioonilisi üritusi (vastlapäev, jõulupidu, tuberkuloosipäev, lihtne eine, doonoripäev jt).

Püüan töögrupi liikmeid rohkem aktiveerida ja loodan lisaks kohustustele pakkuda neile ka rohkem ühiseid lõõgastushetki. Kavatsen jätkuvalt värvata uusi aktiivseid ja noori töögrupi liikmeid.

Kindlasti olen aldis uutele ideedele ja projektidele, mida tulevikus ellu viia. Nagu eespool juba mainitud, püüan teha kindlasti rohkem koostööd teiste töögruppide ja liikmetega.

Vastab ajakirja "Curare" vastne peatoimetaja **Reigo Reppo**:

1. Kuna mulle meeldib ise lugusid kirjutada, olen ajakirjandustegevusega ka

varem kokku puutunud ning kõige lõpuks, kuna Kajakul sai leheneegri ame-

tist küllalt, siis haarasin lihtsalt juhusest kinni ja kandideerisin sellele kohale.

2. Loodan, et saan siin ametis uusi kogemusi, mis ehk marjaks kuluvad, teistsalt on see ametipost suurepärane võimalus arendada oma emakeelt nii sõnas kui kirjas. Samuti saab siin suurepärase ülevaate kõigest, mis Seltsis toimub. Ehk hoian kätt elu või siis Seltsi pulsil.

3. Loodan et oma ameti jooksul õnnestub mul leida uusi kirjutajaid, samas mitte vanu kaotades. Oluline on ka see, et "Curarel" pole hetkel oma püsispensorit, kes tagaks üllitise pideva ning muretu rahastamise. Loodan, et asi paraneb, kui probleemiga tõsisemalt tegeleda. See muidugi sõltub peale minu ka teistest teguritest, näiteks potentsiaalsete sponsorite valmisolekust jms.

Vastab **Vladlena Vinograi**, uus Haridusgrupi juht:

1. Kandideerisin, sest mind huvitab haridusteema ja ma leian, et siin on veel palju tööd teha.

2. Soovin saada uusi kogemusi ja tutvavaid.

3. Märksõna: koostöö erinevate noorteorganisatsioonide ja Seltsi töögruppi-dega.

Projekt "Turvaliselt täiskasvanuks" Meditsiinitudengid tunnetest ja seksist

- Kuidas tekib kubemetäi?
- Mida tehakse petingus?
- Mitu korda võib ööpäeva jooksul vahekorras olla?
- Kui suur on tupp?
- Kui naine on rase ja ehmatub, kas ta võib lapsest ilma jääda?
- Miks lähevad rinnanibud turri?
- Kuidas tehakse "maasikat" ja kuhu?
- Kuidas pimedas teada, et peenis läh-
heb õigesse auku?

Just sellistele küsimustele otsivad vastust Lõuna-Eesti põhikoolide õpilased. Ometi ei käsitleta paljudes koolides taolisi teemasid, kuna õpetajad ise ei taha ja õpilastelgi on piinlik menopausile läheneva autoriteediga tärvavaid seksuaalseid kujutelmi arutada.

Kes oleme ja mis teeme?

Projektis "Turvaliselt täiskasvanuks" (TT) osalevad EAÜSi Reproduktiivtervise töögrupi aktiivsed liikmed (20), kes peavad seksuaalkasvatuse seminare Tar-

tu, Valga, Võru ja Põlva maakonna koolide põhikooli klassidele. Projekti rahastab Eesti Haigekassa 2003. aastaks.

Loengute pidamise kogemused olid meil siiani ainult Tartu linna koolidest, kaugemale ei olnud me rahaliste vahendite puudumisel jõudnud. Projekt "Turvaliselt täiskasvanuks" on kirjutatud väljaspool Tartut peetavate loengute kulude katteks ja see on pisikestele maakoolidele ainulaadne võimalus kutsuda noori seksikoolitajaid kaugele karrulaande "asjast" rääkima. Alustasime loengutega "TT" raames käesoleva aasta septembris ja esimese kuu jooksul käisime 16 kooli 32 klassis.

Meie eesmärgiks on rääkida **tunnetest, seksist ja armastusest avameelselt**, et sellistel teemadel rääkimine oma partneriga ei tunduks noortele tulevikus piinlik. Samas selgitame valedarusaamu ja lükkame ümber üldtuntud müüte — teeme selgeks, et WC-potilt ikka AIDSi ei saa ning et eesnääre ei ole mitte peenise kõige distaalsem osa.

Kõikidele küsimustele me vastata ei oska ja see ei olegi meie eesmärk. Selleks on meie vanemad kolleegid poliiklinikutes ja noortenõustamiskeskustes, kelle kontaktandmed me ka noortele anname.

Meie ise saame aga sellest kõigest hulganisti positiivset energiat ja intiimsetel teemadel rääkimise kogemuse, mis tulevases arstitöös kindlasti kasuks tuleb.

Kas meie tööst tõuseb ka kasu?

United Nationsi korraldatud uuringu kohaselt ilmnes noorte hulgas ohtlik teadmiste puudulikkus HIV ja AIDSi vallas. Pooled HIV esmasjuhtudest esinevad 15–24.

Kuigi AIDSist ja HIVst on kuulnud 99% õpilastest, ainult 9% neist oskab nimetada kolm viisi selle ärahoidmiseks.

Loengud 14–15 aastastele õpilastele on efektiivsem ja odavam viis õigete käitumismudelite kujundamiseks ning sugulisel teel levivate haiguste ennetamiseks.

Projekti "Turvaliselt Täiskasvanuks" lõpus selguvad tunnieelsete ja järgsete küsitluslehtede põhjal ka Lõuna-Eesti koolinoorte teadmised.

Lõpetuseks tahan tänada kõiki aktiivseid loengupidajaid — **Piret Hamer, Tiina Toomson, Piret Tilk, Kadri Maimets, Maris Keldrima, Mari-**

Anne Vals, Aliis Männiste, Pilleriin Pütsepp, Paula Reemann, Mari-Liis Kumm, Maarja Vaikmaa, Kairi-Marie Riigor, Raul Laasik, Piret Asser, Har- di Lipping ja Liis Parker — AITÄH!

Tahad ka? — Võta minuga ühendust!

Pille Salumäe,
Reproduktiivtervise töögrupi juht,
Projekti "Turvaliselt täiskasvanuks" juht,
stud. med. V,
pillesalumae@hotmail.com

Välisvahetuse töögrupi juhi *IFMSA August Meeting 2003*

Augusti esimesel nädalal leidis väikeses Hollandi kuurortlinnas Egmond aan Zee's ('Egmond mere ääres') aset IFMSA augustikuine üldassamblee. Ma loodan, et auväärt lugejad teavad, mis on *August Meeting* (AM), IFMSA, NEO ja SCOPE ... Endalgi hakkab vahel naljakas, milleks kõik need lühendid, ju on nii lihtsam.

Igal juhul käisin seal minagi. Minek tuli endalegi üllatusena, sest esiteks oli kogu ürituse toimumine pikka aega küsimärgi all ja teiseks oli kogu EAÜSi tegelaste osavõtuga nii palju jamasid (selles olid süüdi pangad, internet, ahnus, Tema Majesteet Hollandi Kuninganna, Iraagi sõda, majanduslangus, kapitalistlik imperialism jne jne), et olin juba lootuse kaotanud. Lõpuks läks ikkagi nii hästi, et kihutasin Tallinnasse, ostsin lennupiletid ja olingi kohal. Oma üllatuseks kohtasin seal ka reproduktiivtervise, kaasa arvatud aidi töögrupi juhti Pilet.

Lõbu

Nagu IFMSA kokkutulekutele omane, toimus AM luksuslikus hotellis mere ääres. Süüa anti nii, et leti ääres seistes jäi suu lahti. Rivis seisis kuhjas pajad maailma kõige maitsevamate roogadega, kaasa arvatud krevetilaadung ja lõhe-ämber, jäätisemägi ja koogikuhi. Väga sürreaalne pilt. Aga tõsiselt — vahel tekkis tunne, et me oleme ju kõigest arstitudengid, milleks meile seda kõike. Eriti arvestades, et nende ürituste osavõtumaksud on üsna soolased ja inimesed tulevad kokku tervest maailmast, nii et reisimise peale kulub kah terve hunnik raha. Aga see on juba teine jutt.

Kõige toredam oli kohtuda inimesega, kellega olin tutvunud teistel IFMSA üritustel ja keda näen heal juhul kord-kaks aastast.

Rand oli samuti imeilus. Eriti meeldis mulle pimedas sädelev liiv ja helen-dav meri. Nimelt paljunevad Hollandi rannikul mingid väga toredad mikroorganismid, kes hakkavad sätendama, kui neile peale astuda või vees kätega korralikult vehkida. Ma ei tee nalja. Kui lõin jalaga palli ja see veeres mööda liiva, oli kollakasroheline sädelev jutt taga. Viskasin sigaretikoni liivale ja astusin kannaga peale, aga sigarett ei tahtnud ära kustuda. Hakkasin seda närviliselt taguma — mida rohkem ta-

gusin, seda rohkem hõõgus. No ja siis lõpuks sain aru, et see ei olegi tuhk, mis ei taha kustuda, vaid hoopis needsamad loomakesed.

Õhtuti toimusid hotelli diskobaaris meeletud diskopeod. Pärast diskopidu jätkus laulupidu sealsamas sätendaval rannal. Üldse on nende kokkutulekute melu raske kirjeldada, seda peaks ise kogema.

Töö

Nagu mainitud, läksin Hollandisse üsna eksprompt, ma ei jõudnud kodus valmis mõelda, milliste riikidega välisvahetuslepinguid sõlmida. Teadsin ainult, et neid võiks olla palju, rohkem kui eelmisel aastal. See ülesanne kujunes ootamatult raskeks, sest mõningate riikide esindajad, kes eelmisel aastatel olid Eestist huvitatud, ütlesid lepingutest ära — näiteks norrakad. Prantsuse neiu Marie jäi pika mungumise peale nõusse, hollandlased ja tšehhid tahtsid kahe lepingu asemel ühte. Õnneks leidsin teisi toredaid inimesi ja maid, kellega lepinguid sõlmida. **Uute riikidena** on nimekirjas tuleval aastal **Rumeenia, Bulgaaria, Läti, Armeenia ja Panama.** *Hablas español!* — Mars Panama!

Peale selle käisin ka huvitavatel *workshop*'idel ja seminaridel. Kõige põnevama seminari teemaks oli "Arstid arengumaades — kas filantroopia või turism?" Arutati, kas on hea ja kasulik, kui Lääne arstid lähevad mingiks ajaks arengumaadesse tööle ehk "appi", nagu nad seda ise nimetavad. Naastes on nad kogemuse võrra rikkamad ja puhta südametunnistusega, kohalikud inimesed aga virelevad endistviisi edasi. Kirjeldati ka *brain drain*'i e ajude äravoolu. Näiteks toodi 1970. aastate Holland, kus haridusministeeriumi vaelearestuse tõttu koolitati liiga vähe arste. Et olukorda parandada, võeti lihtsustatud korras tööle sadu arste endistest Hollandi kolooniatest Aafrikas. Sel moel jäid aga hätta aafriklased ise, sest sealgi polnud arste üleliia. Kriisi lahendamiseks, saatis Hollandi valitsus Aafrikasse sadu arste, kes peagi kodumaale naasesid. Sama skeem toimib ka praegu — spetsialistid ja vähegi haritud aafriklased tulevad Euroopasse tööle, nende kodumaa jääb hätta, ja Euroopa "ülesanne" on neid aidata. Seminaril

kuulsin ka naljakaid mõtteid — üks Hispaania neiu lubas mitte kunagi oma *muy grande swimmingpool*'i enam ujuma minna, lootes sel viisil ära hoida maailma eri piirkondade ebavõrdsust. Muu hulgas selgus kurb tõsiasi, et Lääne-Euroopa valitsused võtavad Aafrikast võla tagasimaksetena mitu korda rohkem raha välja, kui abina sisse viivad.

Lepingud

Konkurss kohtadele algab detsembril alguses, osa võtta saavad kõik arstitudengid teisest viienda kursuseni, kes on ka Seltsi liikmed. Kasuks tuleb muidugi aktiivsus EAÜSis (see vist ongi kõige tähtsam!!!), varasemad kandideermised ja motivatsioonikiri. Motivatsioonikiri on väga tähtis, kuid paljud kipuvad seda alahindama. Eelmisel aastal saime mitu motivatsioonikirja, mis koosnesid vaid paarist reast või siis põhjendati soovi välisvahetusse minna *à la* "pole varem välismaal käinud".

Lepingute nimekiri:

Austria	1
Armeenia	1
Bulgaaria	1
Holland	1
Horvaatia	4
Hispaania	3
Iisrael	1
Itaalia	2
Läti	1
Kreeka	1
Makedoonia	1
Leedu	1
Panama	1
Prantsusmaa	1
Rootsi	1
Rumeenia	1
Saksamaa	3
Serbia & Montenegro	1
Sloveenia	1
Slovakkia	1
Soome	1
Tšehhi	1
Venemaa	1

Edukat kandideerimist! Jälgige infot!

Gabor Szirko,
Välisvahetuse töögrupi
juht,
stud. med. IV,
gabor@ut.ee